

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus
practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos
sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à casu LXXVI. usque ad Casum CII. inclus. Materiam de Beneficiis
Ecclesiasticis, de Sacramentis in genere, & in specie de Baptismo,
Confirmatione, Eucharistiâ, Pœnitentia & Indulgentiis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1753

VD18 13475452-001

Ex Tractatu De Sacramentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39838

E X

TRACTATU

D E

SACRAMENTIS.

CASUS LXXXVIII.

De Essentiâ , Materiâ , Formâ ,
Ministro , & Effectu Sacra-
mentorum in ge-
nere.

A Chatus pro curâ pastorali se sistens inter-
rogatur : 1. Quid sit Sacramentum.
2. Quid de Sacrificiis Veteris Testa-
menti ; de lotionè pedum , missione Spiritûs San-
cti. 3. Quot sint Sacramenta , & quotuplicia.
4. Quæ sit materia & forma. 5. An sint de
essentiâ ; an ab eodem Ministro applicanda. 6.
An necessario coexistent , & quomodo. 7. An li-
ceat adhibere materiam vel formam dubiam aut
probabilem. 8. 9. Quid sit mutatio substantia-
lis materiæ , vel formæ ; quid de mutatione in voces
non synonymas. 10. Quid de transpositione , sub-
tractione , additione vocum. 11. Quid de muta-
tione linguæ in linguam , item de interruptione. 12.

K

Quæ

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. III.

*Quale peccatum sit voluntaria mutatio. 13. An
 mutare possit Ecclesia. 14. Quis sit Minister. 15.
 Quae in ipso requiratur intentio, & quid in dubio,
 hac adfuerit. 16. Quid si habeat intentiones oppo-
 sitas. 17. Quid de intentione conditionatâ. 18.
 Quid si sit distractus. 19. Quid si sit in statu dis-
 gratia. 20. Vel in tali statu distribuatur Eucharisti-
 am; vel exerceat actus Ordinis. 21. Quae sit ob-
 ligatio Ministri tempore pestis. 22. Quibus uti de-
 beat praeservativis, vel cautelis; quid si apertius vo-
 cetur ad eundem. 23. An liceat ei fugere, vagari,
 infectos negligere, vel unum alteri praeferre. 24.
 Quid sub incurso hostium. 25. An liceat Sacra-
 mentum petere ab excommunicato, suspenso, &c.
 26. An a peccatore. 27. Quae dispositio requira-
 tur in suscipiente. 28. Quae intentio, & an Bap-
 tismus necessarius ad valorem reliquorum. 29. An
 Sacramentum dari possit inhabili, vel metu mortis
 simulari. 30. Quid de matrimonio. 31. An li-
 ceat ministrare Sacramenta peccatori. 32. Quot
 peccata committat celebrans in mortali. 33. An
 peccet contrahens matrimonium cum peccatore. 34.
 an dari possit peccatori publico saltem metu mortis. 35.
 Quid si crimen non sit notum omnibus praesentibus,
 vel solum sit notum in viciniâ. 36. Quid si sit emen-
 datus, sed non publicè, vel de emendatione sit dubi-
 um. 37. Quid de articulo mortis. 38. Quid si
 peccator occulte petat; quid si sciatur ex confessione.
 39. Quid si publicè petat. 40. Quis sit effec-
 tus Sacramentorum & Sacramentalium? Pro
 Respons.*

QUÆR. I. Quid sit Sacramentum?

R. Est signum sacrum, sensibile, practicum

sancti-

sanctitatis à Deo stabiliter institutum. *Dicitur 1.*
primo Signum; hoc est, ducens in cognitionem
 alicujus à se distincti, scilicet gratiæ, quam cau-
 sat. *Dicitur 2. Signum sacrum*, id est, ad cul-
 tum Dei institutum. *Dicitur 3. Sensibile*, seu
 sensibus externis perceptibile; si enim Sacra-
 mentum non esset signum sensibile, non esset
 aptum significare homini, qui nihil percipit,
 nisi dependenter à sensibus, nec posset sensibiliter
 discernere Ecclesiam veram à profana. *Dicitur*
4. Practicum sanctitatis, seu causativum gratiæ
 ex opere operato, id est, per sui usum, & appli-
 cationem, non autem præcisè ex opere operantis,
 seu ex applicantis, aut suscipientis merito. *Di-*
citur 5. à Deo institutum. Quia sicut solus Deus,
 vel Christus potest dare veram gratiam, sic & so-
 lius Dei est, instituere signa stabilia & practica
 gratiæ. *Dicitur 6. Stabiliter institutum.* Sacra-
 mentum enim, cum debeat stabiliter discernere
 Ecclesiam veram à falsa, oportet, ut signum sit
 stabile, id est: ut longo tempore eodem semper
 peragatur ritu. Ex dictis patet, Sacrificia Vete-
 ris Testamenti, esum Agni Paschalis, aspersio-
 nem sanguinis, &c. non fuisse vera Sacramenta,
 quia non causabant gratiam; & Circumcisio
 quamvis sustulerit peccatum originale per ve-
 ram gratiam, quia tamen istam gratiam non
 causabat ex opere operato, sed solum ex ope-
 re operantis, scilicet per fidem in Christum ven-
 turum circumcissioni annexam, cujus fidei ipsa
 erat publica & externa professio, ideo propriè non
 fuit Sacramentum; idem tenet de Sacramentalibus
 in nova Lege, de benedictione panis, vini, ce-
 reorum, de consecratione Abbatum, Virginum,

lotione pedum, &c. quia non causant gratiam, nisi ex merito & opere operantis. Item de verbis Christi ad Magdalenam: *Remittuntur tibi peccata tua.* Item de linguis igneis in Pentecoste, quia licet hæc causarint gratiam, tamen id non fecerunt *ex instituto, & stabiliter.*

QUÆR. II. Quid de numero, & divisione Sacramentorum?

3. R. I. Sacramenta sunt septem: *Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, Ordo, Matrimonium.* Est de fide ex *Trid. sess. 2. c. 1. Nec dicas cum hæreticis, id nullibi haberi in Scriptura; nam R. Nullibi etiam habetur, quòd tantum sint tria, vel quatuor, & tamen hoc credunt Adversarii; sufficiat igitur, quòd ille numerus habeatur in Scripturis æquivalenter, & de iis constet per traditionem, & definitionem Ecclesiæ.*

R. II. Sacramenta dividuntur *Primò in Iterabilia,* quæ sæpiùs suscipi possunt, & sunt quatuor: *Eucharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, Matrimonium; & Iterabilia, seu Characteristica,* quæ semel validè suscepta iteratò suscipi nequeunt, eò quòd imprimant characterem, id est, qualitatem indelebilem in anima suscipientis, per quam homo designatur servus, miles, vel minister Christi; sunt autem tria: *Baptismus, Confirmatio, Ordo.* Qui unum horum (nisi sit prudens dubium de valore) scienter iterat, peccat gravissimè, & nullum effectum consequitur,

Secundò, in Sacramenta vivorum & mortuorum. Vivorum dicuntur, quæ in suscipiente

sup-

supponunt primam gratiam justificantem, seu vitam spirituales animæ, & sunt quinque: *Confirmatio, Eucharistia, Extrema Unctio, Ordo, Matrimonium*; alia duo sunt mortuorum, velut *Pœnitentia & Baptismus*, quia non prærequirunt, sed ex tua institutione causant primam gratiam; per accidens tamen fieri potest, ut Sacramenta mortuorum causent secundam, & vivorum probabilius primam gratiam, ut, si adultus perfecte contritus suscipiat Baptismum vel pœnitentiam; quo casu hæc Sacramenta non causabunt gratiam primam, utpote per contritionem jam modò causatam, sed secundam, seu augmentum gratiæ, ut certum est. Similiter si peccator cum sola attritione bonâ fide, vel quia judicat esse contritionem, vel quia eam credit sufficere, suscipiat Confirmationem vel aliud quodvis Sacramentum vivorum, accipiet vi talis Sacramenti gratiam primam seu remissionem mortalium. *S. Thom. 3. part. 9. 79. a. 3. Q. 11.* plurimi contra *Vasq. Mœrat.* & paucos alios. Ratio est: 1. quia non videtur credibile Christum sic instituisse ista Sacramenta, ut voluerit eorum fructu carere eum, qui bonâ fide credit se debitè dispositum, ad ea accedere.

2. Sacramenta mortuorum per accidens causant secundam gratiam, ergo similiter vivorum per accidens causabunt primam.

3. In re dependente à sola voluntate Christi sentiendum cum pluribus; pro affirmativa sunt plures, ergò.

Tertio in Formata, quæ in suscipiente actu causant suum effectum, seu gratiam, quæ dicitur forma, seu pulchritudo animæ; & *Inferma*,

quæ hunc effectum non causant, eò quòd ex parte subjecti sit obex, seu impedimentum, ut, si adultus suscipiat Baptismum, vel Matrimonium sine dolore de peccatis actualibus: An autem & qualiter Sacramenta remoto obice ad causandam gratiam reviviscant, quia parum ad praxin facit, Scholasticis relinquo.

Quartò in Sacramenta *Transeuntia*, & *Permanentia*; illa consistunt in actione transeunte, v.g. ablutione, unctioe, hæc in re permanente, ut Eucharistia.

4. QUÆR. III. Quid de materia, & forma Sacramentorum, eorúmque necessitate, & similitate?

R. Seq. 1. *Omnia Sacramenta perficiuntur rebus tanquam materiâ, & verbis tanquam formâ, & personâ Ministri conficientis cum intentione faciendi quod facit Ecclesia.* Sunt verba *Concil. Florent.* In Matrimonio, quia habet rationem contractûs, suffiunt verba æquivalentia, id est, nutus, vel alia signa consensum significantia; in aliis Sacramentis requiruntur verba formalia.

2. Materia alia est remota, alia proxima. *Remota* est illa res, quæ per actionem Sacramentalem applicatur; *Proxima* est illa ipsa actio applicativa. v.g. in Baptismo materia remota est aqua, proxima est ablutio; in Confirmatione remota est Chrisma, proxima unctio; in Eucharistia remota est panis & vinum, proxima Corpus & Sanguis Christi cum speciebus; in Pœnitentia materia remota sunt peccata post Baptismum commissa, proxima sunt detestatio, dolor, propositum, confessio; in Extrema Unctioe remota est oleum, proxima ip-
la

sa unctio; in Ordine, remota materia sunt instrumenta, proxima traditio; in quibusdam ordinibus remota sunt manus Episcopi, proxima eorum impositio; in Matrimonio materia remota sunt corpora contrahentium, proxima eorum mutua traditio.

3. Materia tam remota, quam proxima, unà cum forma ita sunt de necessitate Sacramentorum, ut horum uno deficiente, vel substantialiter mutato deficiat Sacramentum. *Florent. l. c. S. Tho. q. 60. art. 5.*

4. Materia & forma debent applicari ab eodem Ministro, & eidem subjecto, ideò; si unus affundat aquam, & alter pronuntiet formam; aut si Petrum abluam, & ad Paulum dirigam verba: ego te Baptizo, Baptismus est nullus; quia sensus formæ est falsus. *Diana, Dissert. de Bapt. d. 1. num. 181.* Excipe Matrimonium, in quo forma potest pronuntiarì per Procuratorem; & Pœnitentiam, in qua materia ponitur à Pœnitente, forma à Sacerdote absolvente.

5. Materia & forma debent esse simul; ita ut spectatâ cuiusque Sacramenti naturâ, verba censeantur afficere materiam, de eâque verificari; in consecratione Eucharistiæ materia & forma debent coexistere Physicè, ita, ut eo tempore, quo forma profertur, materia consecranda sit præsens; hanc enim ut præsentem significant, & demonstrant pronomina *Hoc*, & *Hic*. *Mezg. tr. 15. d. 17. a. 2. Refferst. Theol. tr. 14. dist. 1. num. 29.* In aliis Sacramentis probabilius sufficit coexistentia moralis, seu talis conjunctio, ut verba communi iudicio adhuc censeantur verificari de

materia, etsi non coëxistant Physicè, sed statim subsequantur, vel antecedant; sicut ad veritatem hujus propositionis: *Bibo, fileo*, sufficit, quòd immediatè post, vel ante prolata verba *bibam, fileam*; quia tamen *Cajet. Suar. Scot. in 4. dist. 6. q. 3.* etiam probabiliter requirunt coëxistentiam Physicam materiæ & formæ, erit mortale, si forma quòdam unam suâ partem Physicè non coëxistat materiæ, ut si verba Baptismi proferantur post finitam ablutionem, quia Sacramentum exponitur periculo nullitatis. Excipe Sacramentum Pœnitentiæ, in quo absolutio sequi potest confessionem, ita, ut post horam validè absolvatur confessus, etsi non licitè, nisi ex causa rationabili; ut dum apoplexiâ tactus ante unam vel plures horas petit Confessarium. Ratio est, quòd absolutio sit sententia judi i lis, quam antecederè debet accusatio, seu confessio. Similiter in Matrimonio unus consensus tamdiu sequi potest, quamdiu durat alterius consensus, ut patet in Matrimonio contracto per procuratorem; quia Matrimonium sequitur naturam contractûs, *Tamb. lib. 1. cap. 1. §. 1. Spor. p. 1. Sac. nu. 81.* Econtra, si quis cœperit inungere infirmum, &, quia inter ungendum putat esse mortuum, desistat, post horam autem videat eum vivere, reliquasque unctiones addat, Sacramentum est nullum; quia hîc requiritur major connexio. *La Croix L. 6. p. 1. num. 8.*

7.

6. Adhibere formam vel materiã dubiam vel probabilem, si certa aut tutior haberi possit, est mortale; quia Sacramentum sine causa exponitur periculo nullitatis, & suscipiens periculo carendi fructu. *Vid. cas. 3 n. 7.* Si Sacramentum sit necessarium velut Baptismus, pœnitentia, & materia

teria certa haberi non possit, sufficit probabilis & dubia, eamque adhibere in necessitate exigit charitas proximi. An verò liceat sequi opinionem probabilem, quando agitur de conditione ab Ecclesiâ supplebili, v. g. de jurisdictione absolven- di, dicam *cas. 94 n. 6. & cas. 106. n. 22.*

QUÆR. IV. Quid circa mutationem materiæ 8. & formæ ?

R. I. Si materia vel forma mutetur substantia- liter, non fit Sacramentum, secus, si tantum mutetur accidentaliter; *Tunc autem materia dicitur mutari substantialiter, si secundum communem hominum acceptionem & usum, nomine & ratione differat à materiâ à Christo institutâ, quamvis fortè physicè sit eadem.* Ut, si in Baptismo loco aquæ adhibeas glaciem, nivem; in Eucharistia loco panis pisti, panem crudum: quia glacies vel nix antequam resolvantur, communi usu & æstima- tione non veniunt nomine aquæ, neque massa cruda nomine & usu panis, etiamsi specie physicâ probabiliter non differant. Econtra vinum al- bum & rubrum, quamvis forsan Physicè diffe- rant, quia tamen communi usu & nomine conve- niunt, utrumque est materia apta consecrationis. Materia dicitur accidentaliter mutari, si salvâ substantiâ aliquantulum solum alteretur, ut si aqua in Baptismo vel vinum in consecratione tepe- fiat.

R. II. Substantialiter forma mutatur, si for- ma non retineat sensum & significationem, quam Christus per verba exprimi voluit; eodem verò sensu manente, mutatio erit solum accidentaliter. Est communis cum *D. Tho. art. 8.* Ex hac regula deduces sequentia,

1. Mutatio formæ in voces non omninò synonymas, est substantialis. *Suar. d. 2. §. 4. Dicastil. d. 1. numer 179.* ut, si loco Patris & filii baptizans dicat: *In nomine Sanctissima Trinitatis: In nomine prima, secunda & tertia persona; In nomine Patris majoris, Filii minoris: In nominibus Patris & Filii: In nomine Creatoris, Redemptoris, Sanctificatoris: In nomine Patris, Filii, & B. V. Maria:* significando æqualem authoritatem. Ratio est, quia hæ formæ non habent eundem sensum, nec æquè clarè & distinctè expriment rationem Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, qualiter exprimitur per formam ordinariam. Vid. *Cas. seq. q. 1.* Similiter in Eucharistiâ est mutatio substantialis, vel saltem dubia, si dicatur: *Hoc est Corpus Christi;* quia sic consecrans non loquitur in persona Christi, Item si dicatur: *Ecce Corpus meum;* quia Tò ecce non ita videtur significare conversionem panis, sicut Tò hoc.

2. Mutatio in voces æquivocas non invalidat Sacramentum, si verba æquivoca ex circumstantiis, vel intentione Ministri determinentur ad sensum similem verum ut Tò hoc in Eucharistia, cum possit demonstrare multas hostias, per intentionem Ministri determinat hanc, & non illam. *Dicast. sup.*

10. 3. Mutatio per transpositionem, subtractionem vel additionem verborum tunc est substantialis, quando non relinquit sensum à Christo institutum, ut, si in extrema Unctione verba hoc modo transponeres: quidquid per istam S. Unctionem deliquisti, remittat tibi Deus per visum. Vel, si in consecratione Corporis subtraheres Tò meum, vel adderes ærium; quia tunc viriaretur totus sensus.

fus. Idem videtur dicendum, si diceres: hoc est corpus meum Spirituale; eò quòd per spirituale non videtur significari verum corpus, quòd tamen significari debet. Si verò maneat sensus à Christo institutus v. g. dum dicis: te baptizo ego, vel omittis Tò ego. Vel addis, in nomine Patris, qui te creavit, & filii, qui te redemit &c. mutatio est solùm accidentalis, uti & tunc, si addatur aliquid falsificans quidem formam, sed non quòd ad substantiam v. g. baptizo te in aqua clara, cum sit turbida.

4. *Repetitio, vel corruptio vocum* non semper est substantialis, maximè si fiat ex naturali balbutie, vel ruditate, ut: *Ego bapt-bapt-ti-ti-zote te, &c.* Vel: *Baptizo eum in nomine Patria, Filia, & Spiritua Sancta, Cap. retulerunt dist. 4. de consecrat.* Aut si quis non valens exprimere H & R dicat: *oc est Copus*, vel etiam *Colpus* meum; quia istæ voces à balbutiente corruptæ saltem ex secundariâ institutione idem significant, quòd in aliis non corruptæ, *March. La Croix numer 36.* Nisi corruptio sit tanta, ut audientes non possint scire, quid loquens vellet significare; vel corruptio vocum fieret studio; tunc enim proferens non censeretur habere seriam intentionem, vel putatur aliud velle significare.

5. *Mutatio lingua in linguam* per se est tantùm accidentalis, etsi proferens eam non intelligat; nunquam tamen est licita, nisi in solo Baptismo, quando Latina lingua ignoratur. Jam dicta etiam intellige de mixtione linguarum inter se ut, si germanica Latinis &c. interseram; sic baptizo est verbum Græcum, & tamen solet

immisceri formæ Latinæ absque valoris detrimento, hinc manet mutatio accidentalis.

6. *Interruptio* si sit levis, non est substantialis, ut si baptizans prolatis verbis : Ego te baptizo, interponat : *Quid garritis ? Aqua est nimis frigida*, aut aliquoties sternutet, oscitet, & statim subjungat : In nomine Patris, & Filii, &c. quia verba sequentia adhuc moraliter unum sensum faciunt cum præcedentibus. Secus, si interruptio sit notabilis ad medium vel integrum quadrantem ob rationem contrariam, ideoque tunc forma debet repeti. *S. Thom. q. 65. art. 8. Tamb. l. c.* Interrumpi etiam potest forma per diversos proferentes, ut, si ab uno inchoetur, ab altero absolvatur ; & hæc interruptio ejusdem formæ est mutatio substantialis ; si verò esset circa diversam formam v. g. in consecratione panis, & vini, item in extremâ Unctione circa diversa Corporis organa, non obstaret valori formæ.

7^{mò}. Si unum verbum substituatur pro altero v. g. Princeps locò rò ego te baptizo dicit : nos te baptizamus, erit tantum mutatio accidentalis, quia moraliter manet idem sensus, qui à Christo est requisitus ; secus, si verbum substitutum, hunc sensum mutaret. Ubi etiam notandum, quòd in sex primis Sacramentis non debeat pro aliquo verbo substitui signum aliquod v. g. nūtus &c. hoc enim faceret mutationem substantialem. Sic si dicerem : absolvo à peccatis, totè omittens & indigitans Petrum, absolutio esset nulla.

12. *§. III.* Mutare materiam vel formam substantialiter est mortale ; quia Sacramentum in illis circumstantiis, quibus causare deberet effectum, voluntariè redditur nullum, quæ est gra-

vis irreverentia in Authorem Sacramentorum : Mutatio accidentalis si levis sit, ad summum est veniale ; ut si in Baptismo citra necessitatem utaris aquâ calidâ, vel linguâ vulgari, *Dicast. n. 131.* Vel in formâ Baptismi, aut Pœnitentiæ omittas *Tò ego*, in formâ Eucharistiæ probabiliùs *Tò enim*, modò absit contemptus, & non fiat animo introducendi novum ritum, quòd ab Ecclesiâ est graviter prohibitum. Mutatio accidentalis notabilis est mortale ; ut si Latinus consecret in pane fermentato, aut utatur formâ Græcâ, vel linguâ vulgari, vel inungat in oleo prioris anni, vel in Baptismo omittat *Tò & Dicast. nu. 117.* Vel in Baptismo omittantur præcipuæ ceremoniæ. Item quoadocunque materia, vel forma redditur dubia, &c. quia in his omnibus vel notabiliter agitur contra præceptam ab Ecclesiâ uniformitatem, vel Sacramentum per materiam dubiam exponitur periculo nullitatis.

13.
 R. IV. Nequidem Ecclesia potest materias vel formas Sacramentorum formaliter mutare; potest tamen materialiter. Colligitur ex *Trid. Sess. 21. c. 2.* Ratio est, quia formaliter mutare, est facere, ut materia & forma à Christo instituta non sit apta ad valorem Sacramentorum, ut si vinum de vite manens vinum fieret ineptum consecrari; qualem potestatem nullibi Ecclesia legitur accepisse à Christo. Materialiter mutare, est facere, ut id, quòd antea erat materia à Christo requisita, induat aliam naturam, & non maneat talis, qualem Christus requisivit; ut si è vino fiat acerum, quod etiam privatus facere potest. Aut si contractus clandestinus antea validus, ex constitutione Ecclesiæ fiat invalidus, & per consequens materia inepta matrimonii, Item si Ec-
 clesia

clesia faciat, ut sola manuum impositio in Ecclesia Græcâ habeat vim significandi potestatem Ordinis Sacerdotalis & Diaconatûs, non autem apud Latinos.

14. QUÆR. V. Quid circa *Ministrum* ejusque *intentionem, attentionem & dispositionem?*

ꝛ. I. Minister ordinarius est solus homo viator, habens intentionem faciendi id, quod facit vera Christi Ecclesia. *Trid. Sess. 7, c. 11, S. Thom. 9. 64. a. 7.* Intentio autem hic potest esse triplex, actualis, sive formalis, virtualis, habitualis. *Actualis* est actus voluntatis advertenter & perceptibiliter imperans consecrationem Sacramenti. *Virtualis* est virtus ex priori actu relicta, quæ Physicè est actus tenuis & imperceptibilis, vi cuius quis pergit operari ad finem per intentionem actualem imperatum; hinc intentio virtualis tamdiu censetur perseverare, quamdiu ponuntur media ad intentum finem, ut si quis post intentionem consecrandi eat ad sacristiam, selavet, vestiat, legat Missam, quamvis toto tempore distractus, &c. hæc omnia diriguntur ab intentione virtuali. *Habitualis* est intentio præterita non retractata, nec in se, nec in virtute amplius existens, potestque esse in dormiente, ebrio, &c.

15. ꝛ. II. Non requiritur intentio actualis, seu formalis, etsi hæc sit optima, sed sufficit virtualis, non verò habitualis, si matrimonium excipias. Est communis cum *Scot in 4. dist. 6. q. 6. Suar. disp. 13. sect. 3. Mezg, d. 23. art. 5.* Ratio primæ partis est, quod sit moraliter impossibile semper habere actualem, & expressam intentionem; cum nobis etiam invitis se ingerant distractiones, & obligatio semper habendi intentionem expressam exponeret homines innumeris scrupulis. Ratio

tio secundæ partis est : Quòd intentio virtualis sufficiat ad orationem, vota, contractus, aliosque actus humanos; ergo etiam ad conficienda Sacramenta. Tertia pars inde probatur, quòd intentio Ministri debeat imperare, & in fluere in actionem Sacramentalem, eamque reddere humanam, prudenterque positam nomine Christi, quod facere non potest intentio habitualis, cum nec in se, nec in aliquâ sui virtute existat, possitque esse in dormiente, phrenetico, &c. Minister tamen prudenter dubitare non potest de intentione requisitâ, nisi eam studiosè omiserit, vel excluderit, *Maur. q. 78. n. 5.* Quia vult agere, quod solet, & quod agunt similes Ministri. Nec opus est corde vel ore dicere : *Intendo, volo &c.* hæ enim scrupulosæ reflexiones magis devotionem impediunt, quàm promovent; sed sufficit, quòd quis exercitè attendat ad id, quod facit: Dixi, *si Matrimonium excipias*; hoc enim cum habeat rationem contractûs, adinstar aliorum contractuum, contrahi potest per procuratorem, licet principalis dormiat.

16.
Rz, III. Si in Ministro sint intentiones virtualiter oppositæ, v. g. Calvinista baptizas intendit facere, quòd Christus, non autem, quod fieri vult Papa vel Romana Ecclesia. Item vult Matrimonium; sed non Sacramentum; tunc prævalebit ea intentio, quæ est appetitativè major; quod à posteriori colliges, si Calvinista ita sit dispositus, ut, si sciret idem esse, quod vult Christus & Papa, idem esse Matrimonium & Sacramentum, adhuc vellet baptizare, Matrimonium inire, prævalet intentio conficiendi Sacramentum. Secûs, si ita non est dispositus. *Lugo d. 8. §. 3. Mezg. l. c.* Ex simili ratione

præ-

prævalet consecratio, si Sacerdos rudis per *Corpus meum* intelligat suum Sacerdotis; quia prævalet intentio generalis significandi, quod Christus instituit. Quod non tenet de eo, qui id malitiosè & scienter faceret; quia tunc prævalet intentio non significandi Corpus Christi, sed suum. Si intentiones sint æquales, nullum est Sacramentum, quia neutra prævalet; si una contrariorum existat tantùm habitualiter, altera verò actu existens imperet confectionem Sacramenti, hæc prævalet utpotè efficacior; quia sola habitualis Sacramentum causare non potest. *Bernal. d. 17. n. 182. La Croix n. 69.*

17. R. IV. Intentio non debet esse *conditionata*, adeò, ut Sacramenta nec licitè, nec validè conferri possint sub conditione de futuro suspensivæ valoris; quia non est in potestate Ministri positâ aëctione Sacramentali suspendere Sacramenti valorem, & si tunc non intendat conferre Sacramentum validum, deinceps etiam non validabitur, sive conditio eveniat, sive non. Quare invalidè infantem baptizat obstetrix sub conditione, si Parochus ante obitum non superveniat. *Sporer d. num. 128.* Excipe Matrimonium, quod habet naturam contractûs, ideòque sicut aliorum contractuum, sic & Matrimonii valor suspendi potest usque ad eventum conditionis. Quòd si conditio sit de præsentis, vel præterito, sed Ministro incerta, v. g. *Baptizo te, si Pastor sciat, si non sit domi*, Sacramentum quidem erit validum, si conditio actu sit purificata, vel invalidum, si non sit; attamen est mortale eam adhibere; quia Sacramentum sine causa exponitur periculo nullitatis, ideòq; extendunt multi ad quamcùnque con-

ditionem extrinsecam, etiam ministro certam, si sine gravi causa addatur, ut: absolvo te, si Christus mortuus est pro nobis, si B. Virgo est in cælo &c. putat tamen *Dicastillo*, id fore tantum veniale, quod *La Croix* dicit esse probabile; quidquid sit, in praxi similes conditiones, cum ad nihil conducant, omittendæ sunt; aliud est de conditione Sacramento intrinsecâ; talis enim, si dubium sit de dispositione, adhiberi potest & debet; ut, baptizo te, si non sis baptizatus; absolvo, si doleas, &c. tunc ab irreverentiâ excusat necessitas; sufficit autem tunc conditionem exprimere in animo, etiamsi consultum sit etiam exprimere verbo. *Dian. p. 10. t. 11. ref. 55.* hic etiam notandum, quod intentio dirigi debeat ad certam materiam, & personam; aliàs Sacramentum erit nullum, ut, si habeas ante te duas hostias, & velis tantum unam consecrare, nec determines, quam, neutra consecratur; idem est, si duo tibi fuissent confessi, & velles unum tantum absolvere, deberes determinare, quem, aliàs absolutio esset nulla.

¶ V. In Ministro etiam requiritur attentio: 18. nam voluntaria distractio est peccatum, sed tantum veniale, nisi sit periculum aliquid notabile omittendi, vel mutandi in materia aut forma. *Gob. in exp. t. 1. nu. 97.* Et quamvis plurimi dicant esse mortale sub actuali consecratione Eucharistiæ, vel etiam per notabilem partem Canonis voluntariè distrahi, eò quod hinc videatur esse gravis irreverentia; nihilominus alii id valde probabiliter negant, modò non sit periculum aliquid

L omit.

omittendi, quale plerumque non est; quia tunc distractio nec ratione sui, nec ratione periculi erit mortalis irreverentia, neque ratione praesentiae Christi; aliàs voluntariè distracti, etiam sub Communionem, erit mortale, quod est contra communem, nec debet astrui mortale sine ratione convincente, ut habet *communissima, &c.*

19. R. VI. In Ministro Sacramentum conficiente requiritur status gratiae, aliàs peccat mortaliter: sancta enim sunt sanctè tractanda, idque de Ministro ad hoc specialiter ordinato solemniter agente docent omnes cum *S. Th. q. 64. a. 6. in Corp. De Ministro quolibet etiam ad hoc non ordinato docet Laym. Coning. Castrop. hic p. 4. n. 10. La Croix n. 249.* Quia videtur esse gravis irreverentia, si hostis Dei gerat personam Christi, & unà cum eo coëfficiat Sacramentum causativum gratiae: nihilominus valde probabiliter docent *S. Tho. a. cit. ad 3. Sayr. Suar. d. 16. s. 4. Illung. Reiffenst. à n. 45. Spor. num. 171. Metzg. a. 6. num. 4.* à peccato mortali saltem excusari laicos, aut etiam clericos in necessitate baptizantes, absolventes, &c. non tantum tunc, quando obturbationem, perplexitatem, temporis brevitatem se ad contritionem disponere non possunt, uti certum est, sed etiam aliàs: Ratio est, quia major est irreverentia, si Minister specialiter ad Sacramenta deputatus citra necessitatem illa in disgratiâ conficiat, quàm si id faciat non deputatus, vel etiam deputatus in necessitate; tunc enim magis attenditur necessitas recipientis, quàm dignitas Sacramenti illudque conficientis. Hucusque sermo fuit de
20. Ministro conficiente Sacramentum: Nam alios actus, quibus non fit Sacramentum, in disgratiâ ex-

exercere, ut Eucharistiam distribuere, circumferre, cum ea populo benedicere, non videtur mortale. *Sylv. Vasq. Lugo, Nugnus, Bernal, d. 17, §. 3. Dian. p. 2. c. 14. Res. 23. Metzger. La Croix l. c.* Quod magis tenet de solemnī ministracione Diaconi vel Subdiaconi, de benedictione Chrismatis, Olei, Altarium, Abbatum, &c. Ratio est, quia in his omnibus non conficitur Sacramentum, neque hæc fiunt in persona Christi, & remotè se habent ad productionem gratiæ.

QUÆR. VI. Quid de Ministro Sacramentorum tempore pestis, vel incursum hostium? 21.

¶ Seq. 1. Parochus tempore pestis non tantum tenetur suis administrare Sacramenta Baptismi & Pœnitentiæ, sed etiam Eucharistiam, si possit eodem periculo; quia ad id vi officii obligatur; si tamen sit solus, & statim successorem habere non possit, non tenetur novo periculo dare Communionem, vel Unctionem, ne Parocho ægrotante, vel deficiente Sacramenta magis necessaria Parochianis desint, est communis, & certa V. *Metzger. to. 2. à pag. 502. Verjys tr. 14. a. 8. Dicast. dis. 11. num. 123.* ubi refert declarationem S. Congregationis, quæ prohibetur Parochus per se ea ministrare infectis, si alius sit, qui ministret, ne reliqui Parochiani fugiant ejus conversationem, quem sciunt agere cum pestiferis.

2. Etiam alii Sacerdotes, sive sæculares, sive Regulares, tenentur in defectu Pastoris ex charitate ministrare Sacramenta fidelibus, & quidem in extremâ necessitate spirituali cum periculo vitæ corporalis; id enim exigit ordo charitatis, ut quilibet vitam temporalem corporis postponat vitæ

æternæ animæ proximi; necessitas autem gravis hîc dicitur, in qua quis sine tuo adiutorio difficulter salvabitur; ut si peccator sit absolvendus, vel disponendus ad contritionem; extrema, quando quis sine tuo adiutorio esset damnandus, eò quòd seipsum juvare non possit v. g. infans moriturus sine baptismo.

22. 3. Parochus sibi provideat de præservativis; optima, & facillima præservativa est, infectos non accedere jejuno stomacho; salivam in illorum præsentia non deglutire; inter se & inter infectum ponere ignem, carbones ardentis, vel saltem candelam accensam; cavere vel maximè ab halitu infecti; uti vestibus minimè villosis, easque aquâ, vel flammâ sæpiùs lustrare; si sentiatur aliqua alteratio, provocandus est copiosus sudor, &c.

4. Moneat populum, ut omnes adhuc sani in Ecclesia Sacramentum pœnitentiæ, & Viaticum percipiant, ne cum periculo semper opus sit adire domos infectas.

5. Seriò inculcet esse gravissimum peccatum, & infectum esse reum non unius homicidii, si temerè se immisceat sanis, eosque omnes periculo mortis exponat.

6. Si indigens Sacramento pœnitentiæ sit capite turbatus, aut ex passione, vel obstinaciâ aliquoties rejiciat Parochum, si ex post Parochum petat & sit spes fructûs, denuò tenetur eum adire, cum manifesto periculo infectionis: quia id exigit ejus officium.

23. 7. Gravissimè peccat, si tempore pestis fugiat, aut resignet; est enim conductus pro tali necessitate, sicut miles pro prælio. *Chapeville Barb. de Paroch. p. 2. c. 17.* Et quamvis forte

cum

cum licentiâ Episcopi, substituto æquè idoneo, ad tempus abesse possit, debet tamen esse ita vicinus, ut in omnes populi necessitates intendere possit.

8. Vagis peste infectis tenetur providere Parochus, in cujus Parochia decumbunt.

9. Si plures simul petant Sacramenta, ii præferendi sunt, qui petunt Sacramenta magis necessaria; inter æqualiter egentes, primò habenda est cura Principis, parentum, civium potiùs, quam alienigenarum &c. Sed quid si tempore pestis aliqui petant inire matrimonium, an Parochus tenetur assistere? R. Quamvis tempus pestis non sit tempus nubendi, sed potiùs ad mortem se disponendi; possunt tamen esse graves causæ, ob quas Parochus assistere teneatur; tales causæ sunt; legitimatio prolis, periculum animæ &c. eò quòd v. g. peste infectus suæ concubinæ assuetus, inordinatum affectum ad eam deponere non possit, expedit eam tunc ante mortem ducere. Neque tunc attenditur tempus quadragesimæ aut adventus, neque opus est denunciationibus, nisi fortè vel una saltem commodè fieri possit; opus tamen est testibus; & fieri debet informatio talis, qualis tunc haberi potest, an non subsit impedimentum aliquod dirimens &c. ad sepulturam ex peste mortuorum, cum consuetis ceremoniis, non tenetur; imò cadavera infecta cum periculo comitari nec potest, nec debet &c. Metzg.

10. Quæ dixi de Parocho, etiam tenent de Episcopo, vel Prælato regulari, ita, ut suis per se vel alium idoneum non tantùm in extremâ, sed & in gravi necessitate spiritali cum periculo vitæ succurrere obligentur.

24. II. Quæ dicta sunt de tempore pestis, etiam locum habent in incursu hostium, Turcarum, hæreticorum &c. Ita ut Pastor tunc fugere non debeat, nisi & populus fugiat, sed suis commanere, & indigentibus assistere, etiam cum periculo vitæ; poterit tamen latitare in occulto, ex quo suis providere possit. Item si Parochianus tuus extremo supplicio afficiendus petat confiteri, tenetur Parochus eum adire cum periculo vitæ, nisi majora inde timeantur incommoda fidei, vel aliis fidelibus: si hæreticus in ultimo agone petat in fide instrui, vel infidelis baptizari, quilibet tenetur eum instruere, & baptizare saltem cum aliquo periculo; quia ad minus est necessitas spiritualis valde gravis.

25. QUÆR. VII. An liceat Sacramentum petere à Ministro indigno.

R. I. Extrà casum extremæ necessitatis non licet petere Sacramenta à Ministro non tolerato, hoc est, nominatim excommunicato, vel suspensio, notorio Clerici percussore, publicè per sententiam irregulari, publicè, & in perpetuum degradato. Ratio est, quia Ecclesia graviter prohibuit cum his communicare, præsertim in Sacris. Idem in quibusdam Diocæsibus statuitur de publicis fornicariis vel concubinariis. In extrema verò necessitate; seu in periculo vitæ, quando alius Sacerdos haberi non potest, à non tolerato licet petere Sacramenta necessaria, velut Baptismum, C. si quem 24. q. 1. Sacramentum Pœnitentiæ, Trid. sess. 14. c. 2. Idem de Viatico, etsi præcesserit absolutio, docet Suar d. 72. sect. 4. ex c. quod inte de pœnit. & remiss. De Extrema Unctione contrarium dicit Innoc. III. ibidem.

2. Ab excommunicato, vel suspenso tolerato ex gravi causa Sacramenta peti possunt; quia Ecclesia non prohibet cum his communicare, & petitur res sancta, quam previâ contritione, vel confessione licitè præstare potest. Vide *Casum* 114.

9.3. Gravis autem causa est, si urgeat præceptum Communionis annuæ, vel quis diu non sit confessus, & alius Minister sine notabili incommodo haberi non possit, &c.

3. In dubio, an Minister sit ministraturus 26. Sacramentum in mortali, ab eo peti potest, quia in dubio debet præsumi bonus; & quamvis paulò antè peccaverit mortaliter, tamen præsumi potest se disposuisse saltem per contritionem, nisi constaret ipsum esse consuetudinarium, aut esse in occasione proximâ; tunc enim absque gravi causa, vel necessitate Sacramenta peti non possent, ne ei detur scandalum vel occasio peccandi.

QUÆR. VIII. Quid circa dispositionem, 27. & intentionem suscipientis?

¶ I. Ut quis licitè suscipiat Sacramenta vivorum, requiritur status gratiæ, & ad Eucharistiam non sufficit contritio, sed jure divino in peccatore requiritur confessio prævia, ut dicitur suo loco; ad baptismum in adulto requiritur fides, & ad minus attritio de peccatis actualibus: cum actuali affectu ad peccatum veniale suscipere Sacramenta Vivorum juxta *Spor. in. 195.* est veniale, nullum verò, si in peccato veniali habituali tantum suscipiantur. sed hoc ultimum saltem de suscipiente Eucharistiam non est aded certum; cum multi graves AA. fortè probabiliùs doceant, accedentem ad hoc Sacramentum etiam cum venia-

libus solùm habitualibus, id est, præviè non retractatis peccare venialiter, idque ob excellentiam hujus Sacramenti præ reliquis. Vid. *Cas. 92. num. 38.*

28. R. II. Ut Sacramenta validè suscipiantur, in adultis requiritur aliqua intentio, sufficit tamen habitualis, hoc est, voluntas præterita non revocata; undè qui post petitionem Sacramenti incidit in amentiam, vel lethargum, validè baptizatur, confirmatur, communicatur, absoluitur, inungitur, &c. quamvis in phrenesi, vel amentia contradicat. Imo ad Baptismum valde probabiliter sufficit intentio implicita inclusa in at-vel contritione, ideòque Judæus in articulo mortis attritus baptizari posset, etiamsi dicat se nolle baptismum; quia verè attritus habet voluntatem servandi omnia Dei præcepta, & percipiendi media ad salutem necessaria; ergò implicitè etiam vult Baptismum, & intentio opposita est minùs efficax; si enim sciret Baptismum esse medium necessarium, certò illum vellet. In Confirmatione, Communione, Unctione etiam sufficit intentio interpretativa, quâ quis ex vita Christianè acta præsumitur hæc Sacramenta velle, etsi de facto ea ob morbum, amentiam, lethargum, &c. petere non possit: de aliis dicetur suo loco. Hoc adde, ad valorem aliquorum Sacramentorum requiri Baptismum, quia Baptismus est *Janua vitæ spiritualis, per quem membra Christi ac de corpore efficiuntur Ecclesie*, uti definit *Plorent.* in Decreto *Eugen. IV.* ad Armenos, ideòque soli baptizati sunt membra Ecclesie, & capaces Sacramentorum quæ pro solâ Ecclesiâ instituta sunt.

QUÆR.

QUÆR. IX. An Sacramenta dari possint indigno?

R. I. Si suscepturus ita sit inhabilis, seu indignus, ut ei Sacramentum nec validè conferri queat, nequidem metu mortis licitè conferri potest, ut si quis minetur te occidere, nisi baptizes Judæum invitum, vel puerum baptizatum, aut absolvas indispositum. Ratio est, quia tunc applicando materiam & formam, simulaste conferre Sacramentum, quod tamen scis te conferre non posse, ideòque illudis Christo, & verbis sacris ab ipso institutis abuteris, reddisque formam falsam, & mentiris in re gravissimâ; exercitè enim, & in facto dicis, te nomine Christi baptizare, absolvere &c. quod tamen scis fieri non posse, idque nunc certum videtur ex propositione 29. ab Innoc. XI. damnatâ: *Orgens metus gravis est causa justa Sacramentorum administrationem simulandi.* Similiter si intentetur mors, nisi extra Missam consecres panem, peccas mortaliter, si absque intentione proferas formam, ob rationem datam; posse tamentali casu submissè recitari Orationem Dominicam vel aliam, vel super panem dici *Hoc non est corpus meum*, & super pœnitentem indispositum: *Ego te non absolvo*, docent *Cardin. 2. crisi d. 20. num. 44. 52. Boscobic num. 232*, quamvis circumstantes putarent te consecrare, vel absolvere. Ratio est, quia hæc omnia de se sunt indifferentia, nèque simulas circa administrationem Sacramentorum, quia non applicas materiam & formam, ideòque nec formam falsam reddis; idem alii dicunt, si metu adactus baptizes infantem baptizatum, affundendo vinum his verbis: *Pax tecum*, intellige hæc, si absit

scandalum, & non petantur in contemptum religionis, qui rarò aberit. V. *Henaon*, 1776.

30. Aliud est de Matrimonio, quod metu mortis inire potes. etsi scias illud ratione metûs, vel alterius impedimenti fore nullum. *Nav. Sanch. Castrop. de spons. punct. 12. Bosco n. 232. Spor. p. 4. c. 1 n. 21. La Croix n. 262.* quia non abuteris formâ vel materiâ Sacramenti; nam solus contractus absolutus & validus potest esse materia Sacramenti, qualis non est initus ex metu, vel cum impedimento dirimente; neque hic est mendacium, quia ex circumstantiis gravis metûs illa verba: *Accipio te in meam*, habent hanc restrictionem: *Quantum est in me*, aut; *si tenear*. *Scot. in 4. dist. 29. q. unica.*

31. R. II. Peccatori indigno, qui validè quidem, sed sine effectû sumeret, Sacramenta ministrare per se non licet, est *communis & certa*, tum ex perpetuo Ecclesiæ usu, tum ex Concil. Arelatensi, & probatur 1. ex Script. *Non est bonum sumere panem filiorum, & dare canibus*, *Matth. 25.* id est, ut explicat *S. Tho. 9. 80. art. 6.* peccatoribus manifestis. Item 1. *Cor. 4.* *Hic jam queritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniat; sed non est fidelis, qui Sacramenta sibi concredita indignis inutiliter & sine fructu dispensat; sicut Minister Regis non est fidelis, si pecunias datas ad conscribendos amicos, vel milites, profundat inutiliter; quid si det hosti vel proditori iisdem abusuro ad injuriam Regis? 2. Minister, qui non avertit injuriam sui Domini, cum facilè potest, non est fidelis, multò magis si cooperetur; atqui cooperatur, dando Sacramentum indigno. 3. Peccat contra charitatem proximi, cooperando ad ejus peccatum. 4. Sa-*
cer-

cerdos peccat, collocando hostiam in loco sordido; ergo à potiori, si det peccatori. Unde deduces seqq.

1. Sacerdos celebrans in mortali tria distincta admittit sacrilegia, quatenus scilicet Sacramentum indignè conficit, indigno ministrat, & indignè suscipit; hæc tamen in confessione satis exprimuntur, dicendo: Semel conscius peccati mortalis celebravi. 32.

2. Quamvis juxta communem, Matrimonium ex justâ causâ post dispensationem impetratam licitè iniri possit cum peccatore etiam publico, v. g. hæretico, eò quòd contrahentes principaliter conficiant contractum, & indirectè solùm Sacramentum; nihilominus Parochus Matrimonio assistens debet ex officio allaborare, ut sponsi sint in statu gratiæ, & si sponsus sit hæreticus materialis, debet cum eo elicere contritionem. 33.

3. Peccatori publico etiam publicè negandum est Sacramentum; quia nullum jus habet, estque jam publicè infamatus, & sine scandalo & irreverentiâ dari non potest, *S. Th. l. c.* Peccator autem publicus vocatur, cujus delictum est notorium de jure, facto, vel fama, ut explicavi *Casu 36. à nu. 15.* Sed quid, si minetur mortem, nisi detur v. g. Eucharistia? &. Dari potest, nisi petat in contemptum Religionis; si enim dari possit indigno pro conservanda ejus fama, cur non pro conservanda vita ministrantis. 34.

4. Si crimen non sit publicum, attamen notum omnibus præsentibus, neganda est Communio; quia negari potest sine nova infamia; si verò uni aut alteri ex præsentibus non sit notum, neque simpliciter sit publicum, non est neganda Communio; quia adhuc retinet jus ad famam respectu 35.

pectu

pectu horum. Si crimen quidem aliquos ex presentibus lateat, sit autem simpliciter publicum, vel publicum in vicinia, ex qua facile hic sit publicandum, adhuc negari debet, quia amisit jus ad famam etiam hic, & temere Sacramentum petendo est causa, quod crimen etiam ignorantibus propaletur.

5. Ut peccatori publico Sacramentum publice dari possit, debet publice constare de ejus emendatione; quod tunc fit, si coram pluribus sit confessus, & sustulerit occasionem proximam. Si plures confessus semper sit relapsus, aut retinuerit occasionem proximam, non dimittendo v. g. concubinam &c. ad Sacramenta admitti non potest; quia adhuc publice est indignus; *Bernal. d. 48. n. 40.* Si occulte egit poenitentiam, 36. occulte admitti poterit, non publice.

6. Si delictum publicum sit certum, & emendatio dubia, Sacramentum negari debet; quia certitudo delicti est in possessione; si crimen sit dubium, vel de eo sola est probabilis, vel publica suspicio absque morali certitudine, Sacramentum negari non potest; quia habet jus certum ad famam, & Sacramenta, quo per suspicionem incertam privari non debet, *Suar. d. 67. f. 6. Henriq. Vasq. d. 209. c. 5. Spor. num. 185.* Ex eadem ratione si delictum sit certum, sed dubitetur, an sit publicum, debet Sacramentum negari occulte, sed non publice. 37.

7. In articulo mortis etiam peccatori publico Sacramenta negari non debent, modo contritionis signa dederit; necessitas excusat à scandalo, vel scandalum tollere debet Minister, publicando occultam ejus poenitentiam. *Suar. l. c. Castrop. punct. 20.*

8. Si peccator occultus petat occultè, neganda est Communio; id enim exigit reverentia Sacramenti, & negari potest absque infamiâ; nisi indignitas solùm cognita sit ex confessione, *Sylv. Nav. c. 21. nu. 55. Fagund. Coniug. q. 80. a. 6.* Tunc enim negans læderet sigillum; nec enim vel licet loqui pœnitenti de auditis in confessione, minùs tacitè exprobrare crimen confessum, quod fieret, negando Eucharistiam; nihilominùs tunc posse negari Eucharistiam, si nullus alius sit præsens, docent *S. Thom. in 4. d. 9. q. 1. Vasq. Suar. supra, Castrop. num. 20.* quia videtur non esse illicitum uti scientiâ confessionis ad proprias actiones moderandas, si nulli inde fiat suspicio criminis, uti hic; aliàs non liceret negare Eucharistiam, quam ex confessione scio peti ad comburendum, vel ad usum magicum; neque negare possem gladium, quem scio peti ad me occidendum; sed de hoc dicam *Cas. 100. n. 12. & seq.*

9. Si occultus peccator publicè petat, admitti debet, si repelli non potest absque infamia, *S. Th. q. 80. a. 6.* & habetur expressè *cap. sitantum c. placuit q. 2. c. si Sacerdos de offic. ord.* Ratio est, quia occultus peccator retinet jus ad famam; & quamvis Christus etiam habeat jus, ut non inhonoretur ab indigno sumente, tamen illo jure uti non vult cum infamiâ peccatoris occulti, ut patet in Judâ, quem occultè indignum à Communione non repulit, & obligationes repellendi esset onus intolerabile pro Ministro, darètque occasionem infinitarum litium, scandalorum, inimicitiarum, &c. Erit tamen talis peccator privatim monendus; vel si non possit

possit, omnes in genere hortandi sunt ad dignam Sacramentorum susceptionem.

39. *Dices* 1. Episcopus potest occultè indignum v. g. irregularem, publicè repellere ab Ordine, ergò & à Communione. 2. Non repellendo cooperatur ejus peccato. 3. Petens hostiam ad eam projiciendam in cloacam, vel ad comburendam, potest publicè repelli. 4. Ad tuendam vitam vel honorem innocentis licitè aperio occultum scelus iniqui insidiatoris; ergo & licitè cum infamia nego Eucharistiam pro tuendo honore Christi. 5. Si Cajus repetat suum gladium ad se, vel alium occidendum, debeo eum negare etiam cum infamia; ergo & Eucharistiam, quia moraliter occidet animam. 6. Præceptum non dandi Sacramentum indigno est negativum, ergo obligat semper pro semper.

R. *Ad 1.* Si ordinandus sit indignus propter peccatum occultum, etiam repelli non debet cum infamia; quia tamen plerùmque potest sine infamia ab Ordine repelli, & plerique rejiciuntur propter defectum physicum natalium, ætatis, tituli, subjectionis, &c. hinc etiam publicè rejici debet vel maximè irregularis; quia ita Ecclesia præcipit; & si quæ sit infamia, hic prævalere debet bonum publicum Ecclesiæ. *Ad 2.* Cooperatur tantùm materialiter, præbendo rem optimam, quâ suscipiens potest, & debet benè uti. *Ad 3.* *N. C.* nam tunc petit hostiam directè ad finem malum, scilicet ad eam positivè dehonorandam, ideoque etiam metu mortis dari non posset; sicut dari non potest peccanti in odium religionis; indignus non petit directè ex intentione Christum dehonorandi, ut suppono, sed ut effugiat v. g. notam apud homines.

mines. *Ad 4.* Nego conseq. Christus tali casu resignavit juri suo, non verò innocens juri ad vitam & honorem. Deinde sacrilegium præcipuè consistit in actu interno, seu in voluntate Sacramentum indignè sumendi, quæ jam tum existit, & per publicam Sacramenti negationem impediri non potest; damnum verò vitæ vel honoris consistit in actu externo, qui manifestando crimen occultum insidiatoris, vel negando gladium, potest impediri; hinc patet disparitas *ad 5.* *Ad 6.* Distinguo conseq. Ergo obligat semper pro semper in certis circumstantiis, C. in omnibus, N. *Non occides* est præceptum negativum, & tamen non obligat in casu necessariae defensionis, ita & hic. Sed quid, si crimen sit quidem occultum, sed nocivum reipublicæ? *R.* Adhuc publicè petenti Communio ideo deneganda non est, ob rationes datas; vel enim crimen probari potest, & tunc deferri debet ad judicem; vel probari non potest, & tunc frustra ejus fama proscinditur.

QUÆR. X. Quis sit effectus Sacramentorum 40.
& Sacramentalium?

R. 1. Effectus omnibus Sacramentis communis est gratia, gratia autem est duplex, habitualis & actualis; habitualis est qualitas supernaturalis permanens, reddens hominem sanctum, justum, amicum, & filium Dei adoptivum, & hæredem cœli; gratiam habituales consequuntur, seu cum eâ simul infunduntur habitus supernaturales omnium virtutum, quibus homo adjutus permanenter possit elicere actus meritorios vitæ æternæ, fidei, spei, charitatis, aliarumque virtutum. Gratia actualis est speciale Dei auxilium transiens, hominem interiùs excitans aut, adjuvans ad bene
ope-

operandum ut oportet ad salutem : estque quoadrem, partim supernaturalis illustratio intellectus & inspiratio seu motio voluntatis, partim auxilium transiens per modum principii activi hominem adjuvans ad eliciendos actus supernaturales virtutum, maximè si homo per peccatum mortale amisit gratiam sanctificantem, & consequenter habitus supernaturales virtutum; tunc enim necesse habet adjuvari auxilio transeunte.

2. Omnia Sacramenta in omnibus ritè dispositis ex opere operato causant gratiam habitualement seu sanctificantem, in infantibus, perpetuò amentibus, aut adultis æqualiter dispositis æqualem, in aliis majorem vel minorem pro majori vel minori subjecti dispositione. *S. Thom. 9. 69. a. 1.* ita tamen ut Sacramenta digniora, v. g. Eucharistia & Baptismus, cæteris paribus, plus gratiæ causent, quàm alia; gratiam sanctificantem comitantur habitus supernaturales virtutum, item jus ad specialia, & copiosiora auxilia gratiæ actualis suo tempore danda pro cuiusque Sacramenti fine consequendo conducentia, in quo jure gratia Sacramentalis distinguitur à gratiâ communiter dictâ. *Dixi: in ritè dispositis,* si enim cum obice suscipiantur, non causant gratiam, nisi sublato obice.

3. Tria Sacramenta, scilicet Baptismus, Confirmatio, & Ordo insuper causant characterem, seu qualitatem indelebilem in animâ, quâ homo designatur servus, miles, Minister Christi; hæc qualitas in damnatis manet ad confusionem, in beatis ad gloriam.

4. Sacramentalia hic dicuntur omnes ceremoniæ ab Ecclesiâ ad cultum DEI, & præcipuè circa decentem Sacramentorum administrationem in-

instituta, ut exorcizationes, benedictiones aquæ, vini, cereorum, vestium, Virginum, Abbatum &c. hæc omnia non causant gratiam ex opere operato, neque peccata venialia remittunt, nisi in quantum mediante impetratione Ecclesiæ causant in voluntate pios motus, qui proindè merentur gratiam vel remissionem venialium. *S. Tho. a. 3.*

CASUS LXXXIX.

De Baptismo.

BAptius Theologus interrogatur: 1. Quid sit Baptismus. 2. Quæ materia remota. 3. Quæ proxima, ubi de variis dubiis. 4. Quid de formâ, ejusque mutatione. 5. Quotuplex sit Baptismus. 6. Qualiter necessarius. 7. Quis sit Minister ordinarius, extraordinarius, & quis inter hos præferendus. 8. An liceat baptizare alienos Parochianos. 9. Quid de vagis & peregrinis. 10. An liceat Baptismum accipere vel petere ab hæretico saltem ex timore gravis mali. 11. An infantes, & amentes baptizari possint. 12. An infantes in utero matris, an mater teneatur admittere scissionem uteri, quid si mater moriatur. 13. Quid de abortivis. 14. Monstris. 15. An invitis parentibus baptizari possint infantes hæreticorum. 16. Infidelium. 17. Quid si infideles sint mancipia, vel bello capti, vel unus parentum consentiat, vel ideo petat, ut infans liberetur ab infestatione demonis.

M

monis.

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. III.

monis. 18. *Quid si infans per fas vel nefas iam sit à parentibus abstractus.* 19. *Quid si parentes sint mortui aut proles petat, vel sit in, periculo vita.* 20. *An aliquando Baptismus reiterandus, & qua requiratur dispositio in adulto rebaptizando.* 21. *Quid de infante baptizato ab obstetrice, vel heretico.* 22. *Quid de expositiis.* 23. *Quid de eo, qui multum angitur super valore sui Baptismi.* 24. *An dubius de Baptismo debeat abstinere ab alio Sacramento, & si sit Sacerdos, Religiosus, de novo ordinari, confirmari, Novitiatum servare, profiteri &c.* 25. *Quid si Parochus in confessione audiat se & alios invalidè baptizatos.* 26. *Quid de libro baptismali, & an puerpera semper debeat edicere patrem.* 27. *Quid si Parochus dicat, se nolle baptizare prolem, si sit illegitima.* 28. *Quale peccatum sit baptizare extra Ecclesiam.* 29. *Quid si mulier in via paritura petat tuum auxilium.* 30. *Quid si sub Missà audias periclitari infantem.* 31. *Quid circa obstetrices & matres, ne ad lectum suum assumant infantes.* 32. *Quid circa ritus.* 33. *Patrinos, quid si plures se ingerant non designati.* 34. *An cognatio contrahatur in Baptismo non solemn.* 35. *An liceat adhibere patrinum hereticum, vel gentilem, aut puero dare nomen ethnicum? Pro Resolut.*

I. QUÆR. I. *Quid sit Baptismus? Quando institutus? Quæ ejus materia, & forma.*

R. I. *Baptismus est Sacramentum hominem spiritualiter regenerans, seu remissivum peccati originalis per abluionem in aquâ naturali, sub hac vel æquivalente verborum formâ: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.*

2. Est institutus à Christo probabiliùs ante passionem, quando fuit à Joanne baptizatus in Jordane. *S. Tho. q. 66. a. 2.* Quia tunc aquæ à Sanctis Patribus dicuntur sanctificatæ, & Apostoli ante passionem baptizabant auctoritate Christi; non fuit tamen obligatio suscipiendi Baptismum, nisi post passionem, Evangelio sufficienter promulgato.

3. Materia remota est aqua naturalis. *Trid. Sess. 7. de Bapt.* Aqua certò naturalis est certò sufficiens; velut aqua maris, fontis, paludis, pruinae, vaporum in hyeme ex parietibus & ollis igne supposito exsudantium, aqua è luto expressa, è nive, grandine, glacie, resoluta, licet accidentaliter sapor, odor, color mutatus sit. Materia certò insufficientis est quilibet liquor specie distinctus ab aquâ naturali, ut vinum, saliva, urina, lac, nix, &c. Materia dubia est quilibet liquor, qui tantùm dubiè aut probabiliter est aqua naturalis, ut aqua rosacea, è vino extracta, sudans ex arboribus, &c. Materia proxima est ablutio, quæ fit vel trahendo corpus per aquam, vel aquam fundendo in corpus; alicubi fit ter, alibi semel, in quo servanda est consuetudo Diocesis, quam transgredi est veniale, *Scot. Dicast. d. 1. de Bapt. nu. 43.* quia non est mutatio notabilis; uti aquâ non benedictâ in Baptismo non solemnè licitum est: in solemnè juxta *Sennyei* est solum veniale, juxta *La Croix n. 263.* mortale, quia id prohibetur *Clement. unic. de Baptismo.* Adhibere aquam valdè impuram sine necessitate videtur esse gravis irreverentia. Aqua calida meritò adhibetur, si periculum sit, ne frigus noceat infanti. Ablutio certò est sufficiens, si fiat in principali parte

corporis, v. g. capite, pectore, scapulis, &c. incerta est, si fiat in parte minùs principali, v. g. in digito, pede, aut in utero matris; vel si aqua non fluat per corpus; si nix priùs resolvatur in corpore baptizandi; si baptizans baptizandum subjiciat canali, ex quo aqua fluit; si infans adhuc sit involutus secundinis, talis ablutio in solâ necessitate facienda est, & ex post repetenda sub conditione. Certò insufficiens est, si nulla pars corporis immediatè tangatur; si solæ vestes vel lintea abluantur; si baptizandus in aquam profiliat, & alter verba pronuntiet; quia tunc seipsum potiùs abluit, quàm abluatur à pronuntiante verba; si quis infantem projiciat in aquas, pronuntietque formam, valet Baptismus, quia est vera immersio, & forma est debità applicata materiz; id tamen probabilìus non licet, etiã si infans esset moriturus absque Baptismo; quia videtur esse directà occisio innocentis, & non sunt facienda mala, ut eveniant bona, *Sot. Suar. Gob. Dian. & certum esse dicit Palaopunct, 4. n. 12. Mezg. ar. 2. num. 14.*

4. Valet omnis forma habens eundem sensum cum hac: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.* Hinc valet forma Græcorum: *Baptizetur servus Dei Cajus in nomine Patris, Amen. in nomine Filii, Amen. &c.* Item valet, *In nomine Dei Patris, Dei Filii, vel, Christi Dei Filii, &c.* Item: *Ego Sacerdos, ego Petrus te abluo, &c. baptizo tuam dominationem, &c.* Certò insufficiens est: *In nominibus Patris, & Filii, &c.* quia significatur pluralitas Deorum. Item: *Baptizo te in nomine JESU Christi, Amen. In nomine DEI, vel, sanctissima Trinitatis. Aut; Baptizetur Petrus à*
Chri-

Christo, &c. Forma est dubia, si omittatur *Tò In*, vel *Tò Et*, item *Tò Ego* in aliquibus linguis, ut Germanicâ & Gallicâ. quod juxta *Gob. 11. 2. à n. 88.* vitiat formam, sicut & notabilis interruptio verborum, qualis non est, si unum vel alterum verbum interponatur, v. g. Parochus inceptâ formâ dicat: *Tacete, & deinde pergat.* Vide *Cas. præc. à n. 8.*

QUÆR II. Quotuplex sit Baptismus? R. 5.
Tria communiter asseruntur Baptismata, fluminis, flaminis, & sanguinis, de primo egi *quæst. præc. de reliquis accipe seqq.*

1. Baptismus *flaminis* est perfecta cordis contritio, aut perfecta in Deum charitas includens, saltem implicite, votum baptismi fluminis, hoc ipso, quod perfecte Deum amans paratus sit, quantum in se est, servare omnia Dei præcepta. Rectè autem vocatur Baptismus Flaminis, quia perfecta illa charitas aut conversio est à sacro flamine, id est, à Spiritu Sancto animam sanctificante, & peccatorum remissionem tribuente juxta illud *Matt. 3. ipse baptizabit vos Spiritu Sancto.*

2. Baptismus *Sanguinis* idem est quod martyrium: de eo dicitur *Marci 18. Potestis bibere calicem &c. Aut Baptismo, quo Ego baptizor. baptizari*: Definitur autem; perpassio mortis vel cruciatûs lethalis pro vera fide vel virtute, in cuius odium infertur. Dicitur. 1. *Perpassio*, quia solum mortis desiderium non facit martyres. Dicitur 2. *Vel cruciatûs lethalis*, id est, ex quo via naturali & ordinaria mors sequeretur; etsi martyr dolorem non sentiat, aut mors reverà non sequatur, eo quod à Deo impediatur; unde S. Johannes Evangelista in ferventis olei dolium missus,

& tres pueri in fornacem ignis injecti, sunt verè martyres, licet inde non sint mortui. Dicitur 3. *Pro verâ fide*; hinc hæreticus pro defensione suæ sectæ mortem subiens non est martyr; imò nec tunc, si pro vero fidei articulo moriatur, quia caret fide supernaturali. Dicitur 4. *Vel virtute*; unde qui moriuntur pro defendenda castitate, aut juribus Ecclesiæ, aut ideo, quia jejunârunt, Missam audierunt, Sacramenta ministrârunt, vel receperunt &c. ab Ecclesiâ coluntur ut martyres. Dicitur 5. *in cuius odium infertur*, nam teste S. Aug. Serm. 2. in Psal. 34. *Martyrem non pœna sed causa facit: pœna enim communis latroni & Martyri... sed causa dispar.* Unde qui inferviunt peste infectis, etsi inde mortem contrahant, non sunt verè Martyres, quamvis plurimi apud Deum sint meriti; Dicitur 6. *Infertur.* intellige, martyre non resistente; hinc milites pugnantes contra Turcas, Martyres non sunt; quia se defendunt; quòd si victi depositis armis ex odio fidei occidantur, erunt martyres.

3. Effectus Martyrii est remissio omnis pœnæ, & culpæ; ad hoc tamen in ratione utentibus requiritur voluntas mortem acceptandi, saltem habitualis, aut, ut plures volunt, sufficit interpretativa, consistens in hoc, quòd quis Christianè vixerit, ideoque censeatur potius malle mori, quàm Christum negare: in peccatore adulto insuper requiritur dolor supernaturalis, sine quo nulla culpæ aut pœnæ fit remissio. Temerè se ingerere in Martyrium non licet; hoc enim esset Deum tentare, seipsum occidere, & tyrannum ad injustam necem provocare: Dixi: *temerè*; nam si adsit specialis Dei instinctus, qualis

fuit

fuit in S. Barbarâ aliisque sanctis, aut id exigat honor Dei, & proximi ædificatio, tunc utique erit actus charitatis excellentissimæ. *V. Cas. 33.*

num. 4.

QUÆR. III. An, & qualiter Baptismus sit necessarius. *R. 1.* Excepto unico casu Martyrii, Baptismus fluminis est omnibus hominibus ad salutem necessarius necessitare mediæ, & quidem pueris & amentibus re ipsa susceptus, adultis verò ratione utentibus vel in re vel in voto *Trid. sess. 7. c. 5. de Bapt.* Et quamvis olim Ecclesia permiserit differre Baptismum usque ad adultam ætatem, ut per actus fidei, Spei, humilitatis &c. se melius disponerent, quia tamen id erat periculosum, ideo Ecclesia ex post præcepit, ne Baptismus infantum differretur ultra triduum; Parentes, se cluso etiam mortis periculo, differentes ultra mensem, vel juxta *Sennyei* ultra 15. aut 20. dies, peccant mortaliter; quia universalis Ecclesiæ consuetudo & decreta multarum synodorum prohibent differre ultra triduum, vel quadriduum. Adultus tenetur non ex jure Ecclesiæ, quia huic ante Baptismum nondum est subiectus, sed ex jure naturæ, & Divino Baptismum suscipere, quamprimum commodè potest; si in re suscipere non possit, sufficit susceptus in voto, seu inclusus in contritione perfecta, quâ quis ex amore DEI paratus est servare omnia DEI præcepta, ideòque & suscipere Baptismum, si posset. *S. Tho. q. 68. a. 2.*

QUÆR. IV. Quid circa Ministrum Baptismi. *7.*

R. 1. Minister ordinarius est Parochus in suâ Parochia, Episcopus in sua Diœcesi, extrâ quam per se, baptizare non licet, quamvis in se non sit actus

jurisdictionis ; quia id specialiter est prohibitum à Dionysio Papâ,

2. Minister extraordinarius , & in necessitate est quilibet homo viator , sive mas , sive fœmina , sive fidelis , sive infidelis , modò habeat intentionem faciendi , quod facit Ecclesia Christi , & sit distinctus à persona baptizanda ; nemo enim se ipsum baptizare potest. Si tamen Pastor , Sacerdos , vel Diaconus sit præsens , & baptizare velit , sub mortali præferri debent ; nisi fortè verecundia , vel honestas Clericum baptizare prohibeat ; eò quòd v. g. puer necdum sit plenè natus ex utero ; ratio est , quia Pastor , Sacerdos , Diaconus sunt ministri ex officio , ut patet ex *Conc. Florent. de Sacram.* Quòd ad cæteros , scilicet Subdiaconum , virum , mulierem , &c. ordo tantùm servandus est ex congruentia , vel ad summum sub veniali ; præferre tamen sine causa fidelem infidelem , vel hæreticum , videtur gravis irreverentia , *Vasq. Suar. Laym. &c.*

3. Sine licentia Parochi non licet Sacerdoti , etiam regulari extrà necessitatem baptizare ; quia est actus pascendi proprius Parocho ; & quamvis parvulus non baptizatus nec Parocho , nec ulli Ecclesiæ sit subjectus , subjecti tamen sunt ii , quibus parvulus per Baptismum aggregatur ; his autem alium aggregare est proprium Parochi. Absente Parocho , qui vices suas nulli commisit , potest quilibet Sacerdos baptizare solemniter ; imò in necessitate etiam Diaconus ; quia tunc habent licentiam præsumptam ab Ecclesia , quæ officium solemniter baptizandi Sacerdotibus , & Diaconis committere solet , non verò Subdiaconis , &c. Parochus Diaconus necdum Sacerdos potest jure

ordinario etiam solemniter baptizare. *Suar. Gob. tr. 2. n. 139.*

4. Peregrini, & vagi possunt eligere locum Baptismi, quem volunt, & sic habere praxin testantur *Barb. Sennyei*. Peregrina pariens in alieno pago potest facere prolem baptizari à Parocho loci, aut infantem mittere ad Parochum proprium, si vicinus sit; qui tamen non in aliena, sed in propria parœcia eum baptizare debet. *Pignat. tom. 7. conf. 41.*

5. Non licet Baptismum accipere à scismatico, minùs ab hæretico; quia hoc est communicare cum eo in sacris ritibus, & profiteri eum esse ordinarium talis Sacramenti ministrum, quod *Palao punct. 10. num. 12.* dicit esse mortale; licitum tamen est nomen baptizati ferre ad Prædicantem, ut inscribatur, si id jubeat Magistratus politicus; imò si timeantur gravia mala, eò quòd Magistratus urgeat sub gravi pœna, vel maritus hæreticus minetur verbera, rixas, odia, &c. potest permitti Baptismus fieri ab hæretico, si constet, eum debitam adhibere materiam & formam; in dubio sub conditione erit rebaptizandus, *Lugo disp. 14. de fide sect. 5.* vel juxta *Arsdekin* erit primò, & occultè baptizandus à Catholico, quamvis ex post sit rebaptizandus ab hæretico.

Major difficultas est, an non tantùm permitti possit Baptismus metu gravis mali, sed & peti ab hæretico? Negant *Verjuys tr. 6. a. 1. Pignat. conf. 41.* ubi refert declarâsse Clementem VIII. quòd non liceat petere extra necessitatem extremam à scismaticis, multò minùs ab hæreticis; quia est agnoscere Prædicantem tanquam ministrum Sacramenti; licebit tamen ex gravi metu deferre in-

fantem ad Prædicantem; quia id non tam est petere, quàm ex gravi causa Baptismum ab hæretico permittere; neque est Prædicantem agnoscere Ministrum ordinarium, sed solum sufficientem, quod verum est, essetque onus nimium grave pro Catholicis degentibus in terris hæreticorum, si potius deberent exilium, aut jacturam bonorum sustinere, quàm infantem ad Prædicantem deferre.

Si dicas: Ne quidem metu mortis licet à Prædicante accipere cœnam Calvinisticam, ergo nec Baptismum. R. N. C. Prædicans cœnam nec licitè nec validè administrat, & accipere cœnam foret externa professio sectæ falsæ; quia omnes judicant talem à fide recessisse, quod non tenet de recipiente Baptismum; aliàs enim nec in extrema necessitate hunc à Prædicante accipere, vel petere liceret, quod nemo admittit. V. cas. 14. n. 24.

QUÆR. V. Quid circa subjectum Baptismi?

12. R. Subjectum capax Baptismi est omnis homo vivens ab Adamo descendens nondum baptizatus, unde resolves *seqq.*

1. De fide est contra Anabaptistas, infantes licitè & validè baptizari, *Trid. sess. 7. can. 12.* quia à prima conceptione obnoxii sunt peccato originali; ergo & capaces sunt Baptismi. Idem est de perpetuò amentibus, & à nativitate mutis simul & surdis, qui æquiparantur infantibus, *Can. qui 7. caus. 16. q. 6.* Si verò aliquando habuerunt ulum rationis, baptizari non possunt, nisi ante amentiam im-vel explicitè Baptismum petierint, *S. Tb. p. 3. q. 68. a. 12. Suar. Laym.* Ratio est, quia in ratione utentibus requiritur consensus, & intentio suscipiendi, ut dixi *Casu præc. n. 28.*

2. Infans in utero baptizari potest & debet, si sit periculum, & aqua per tubum, fistulam vel alio modo ad eum deferri possit; quia talis Baptismus est probabiliter validus; est enim homo vivens, *Chap. Bonac. Dian. Pign. tom. 1. consil. 153.* debet tamen aqua esse tepida, ne noceat matri, vel proli, & ab ipso baptizante applicari, ut dixi *cas. præc. num. 4.* Si dicas: Nondum natus ex Adam non potest renasci in Christo, *Can. qui in 115. dist. 4. de cons. 4.* Et si talis nondum sit perfectè natus ex Adam, vel ex utero, est tamen natus in utero, ex Adam descendens; si infans ex utero protendat caput, in eoque baptizetur, certò valet baptismus; si baptizetur in brachio, pede, &c. Baptismus est dubius, ideòque si infans supervivat, repetendus; an autem mater teneatur permittere secari uterum, ut puer baptizetur, disputant Theologi; negant plures, quia medium est incertum, periculum matris certum, affirmat *Rayn. c. 5.* quia mater tenetur etiam cum vitæ periculo proli in extrema necessitate spirituali constitutæ succurrere, si sit certa spes Baptismi; talem autem esse per scissionem, testatur iudicium, & experientia medicorum; quidquid sit, mater admittens scissionem faciet actum heroicæ charitatis; si verò renuat, non erit multum urgenda ob probabilitatem sententiæ oppositæ. Si mater vivente fœtu in partu moriatur, statim vocetur chyrurgus, qui cadaver aperiatur, vel id faciat animosior ex præsentibus; exigit id periculum animæ; neque hîc curanda contradictio cognatorum; interim os matris retineatur apertum, ne infans suffocetur.

3. Omnes abortus nati ex concubitu humano quomodocunque imperfecti, sunt baptizandi.

MO-

modò dent signum vitæ per motum; quia ex tali concubitu rarò nascitur aliud vivens, & plures medici docent, fœtum post tres vel quatuor dies à conceptione animari animâ rationali. Si abortus, vel monstrum habeat membra hominis gemina, & dubitetur, an sit unus vel duo homines, duplex Baptismus conferendus est, unus absolutè, alter sub conditione in eâ parte, in qua membra apparent imperfectiora, *Bonac. Laym. Casropalao p. 6. num. 4. & Ritua. Roman. de Bapt.* si infans præter naturam nascitur ex viro, uti Anno 1330. in Belgio ex dextero femore viri, eò quòd uxorem suam in puerperio ejulantem riserit, esse natum authenticè testatur *Loth. Theol. tr. 15. a. 1.* talis infans baptizandus erit, quamvis enim non descendat ex Adam generatione ordinariâ, ideòque nec originale peccatum habeat, indiget tamen Baptismo, ut accipiat gratiam sanctificantem, habitus virtutum supernaturales, & fiat membrum Ecclesiæ.

14. 4. In monstris magna cautio adhibenda est, & si non sit periculum in mora, Ordinarius, vel alius peritus consulendus, ut monet *Agenda Colon. edita 1720. de Bapt. n. 24.* Monstra nata ex homine mare & bruto fœminâ, sub conditione: *sies homo*, baptizanda sunt, etiam si homini multùm sint dissimilia; nata ex homine fœmina, & bruto mare, juxta plerosque baptizari nequeunt; quia ex sola fœmina humana defectu seminis homo nasci non potest; sed huic rationi non multùm esse fidentium, probant historiæ apud *Less. & Male spin. tr. 1. Flor. curios.* Ideoq; sub conditione baptizandum esse censeo; quia non est satis certum, quòd non sit homo; necessitas & spes salutis, excusant ab irreverentiâ.

QUAR

QUÆR. VI. An invitis parentibus liceat 15.
baptizare proles hæreticorum, vel infidelium?

R. 1. Licitè pabtizantur proles hæreticorum, si id velint Superiores Ecclesiastici, *Gonet, Metzg. d. 26. a. 1. Verj. a. 13.* quia sunt subditi Ecclesiæ, & Catholicus baptizans impedit, ne sacrilegè baptizet hæreticus, & adhibet sacros ritus; cavendum tamen, ne lædatur pax publica; unde rarò expediet ejusmodi Baptismus, præsertim si proles cum periculo perversionis sit reddenda parentibus.

R. 2. Infantes infidelium, Judeorum, Gentilium, per se, invitis parentibus baptizari nequeunt, ut habet communis cum *S. Tho. q. 68. art. 10. cont. Scot. Gabr. Ledesma, &c.* quia parentibus fieret injuria ob jus naturale in proles, quæ sunt aliquid patris, & Ecclesia id prohibuit sub pœna suspensionis, teste *Pign. 10. 4. conf. 192.*

Dices. 1. Judæo prolem occidere volenti vi eripienda est, ergo etiam ut liberetur per Baptismum à morte animæ.

2. Infideles prædicationem fidei impediens vi cogi possunt, ergo etiam impediens Baptismum infantum.

3. Princeps potest parentibus invitis ob abusum patriæ potestatis statuere tutores, qui possunt invitis parentibus proles facere baptizari, de quo *Valent. diff. 4. q. 3.* refert decisionem Pontificis; ergo idem potest Princeps, qui est supremus tutor.

4. Parentes non habent hujus proles abstrahendi à Baptismo, ergo eas baptizando non fit injuria parentibus; nec obstat, quòd reddendi

di sint parentibus cum periculo perversionis ; nam duæ tertiæ infantum moriuntur ante usum rationis, teste Pontio ; item benè dispositis licet confertur Confirmatio , licet ex post sint in apostasiam lapsuri : ergo & Baptismus pueris pervertendis.

R. *Ad 1. N. C.* Occidere est contra justitiam naturalem, ad quam conservandam potestas sæcularis ordinata est : negligere Baptismum est contra virtutem supernaturalem, in quâ infidelis nec Ecclesiæ, nec Principi est subiectus, ut constat ex perpetua Ecclesiæ praxi, *S. Th. 2. 2. q. 10. a. 12.*

Ad 2. N. C. Ex Evangelio & praxi constat, Ecclesiam habere potestatem mittendi prædicatores Evangelii, non autem baptizandi infantes invitis parentibus ; & sicut hoc non potest cogere ad fidem vel Baptismum, sic nec eorum infantes invitis parentibus baptizare.

Ad 3. Potest Princeps invitis parentibus statuere tutores ad bona naturalia, non verò supernaturalia.

Ad 4. Parentes habent jus, ne illis invitis proles baptizetur citra necessitatem, vel saltem Ecclesia non habet jus sic baptizandi, ut constat ex praxi, & si esset licitum sic baptizare, hoc ipso esset necessarium, alioquin Ecclesia deficeret in necessariis, *Terill. in reg. q. 64. n. 55.* Confirmatio & Pœnitentia datur etiam apostaturis ; quia nemo est invitus, modò nunc sint dispositi.

17. *Dixi, per se ;* nam sæpè per accidens proles invitis parentibus infidelibus baptizari possunt,

Ut

Ut I. Si infideles sint mancipia hominis Christiani, aut bello capti; tunc enim proles non ad patrem, sed ad Dominum, vel ad capientem spectat.

2. Si unus ex parentibus consentiat; quia in favorem proles, & fidei, præferenda est justa voluntas consentientis voluntati alterius iniquè contradicentis, c. *Judei* 28. q. 1. *Gonet. Laym. c. 6. n. 10.* Si parentes ideo petant filios baptizari, ut liberentur ab infestatione dæmonum, uti petunt Mahumetani à Franciscanis, *Sylvest.* docet baptizari posse, quia tertia pars moritur ante annos discretionis, & faciliùs convertuntur, si ex post cognoscant se à Christianis baptizatos, & ideo liberatos à dæmone. Sed plerique contradicunt cum *Pign. conf. 190.* nisi excuset gravis metus; quia sunt reddendi parentibus certò educandi in Turcismo.

3. Infans justè, vel injustè à cura parentum abstractus, potest, & debet baptizari, si nulla prudens spes sit, quòd ad suos redire possit, *Suar. Conig., Gonet, Verj. art. 2.* quia tunc prævalet jus, quod habet infans ad Baptismum, & illi, quibus nunc subest, sunt loco parentum.

4. Infans per fas vel nefas à parentibus abstractus, & jam baptizatus non debet reddi; quia subjectus est Ecclesiæ, & reddi non potest sine periculo perversionis, & injuriâ Sacramenti, *Palao punct. 6. num. 8. Metzg. disp. 26. art. 1.*

5. Parentibus mortuis potest Princeps invitis tutoribus prolem facere baptizari, si tutores constituti sint à Principe, secùs, si à parentibus, *Sor. Vasq. Senn.* quia Princeps tutelæ per jus

jus civile introductæ derogare potest, non autem juri parentum quod ad supernaturalia, in quibus nec ipsi nec Ecclesiæ infideles subiecti sunt.

6. Si proles post usum rationis Baptismum petat, debet baptizari; quia in hoc est sui juris; si dubitetur de pleno usu rationis, non est reddendus parentibus, sed asservandus, & instruendus, usque dum plenam rationem adeptus se resolvat, *Lugo Mor. l. 1. dub. 4. Suar. d. 25. s. 3.*

7. Possunt, & debent invitis parentibus filii infidelium baptizari in periculo mortis, saltem si sit exigua spes reconvalescentiæ; quia tunc non est periculum perversionis, & jus parentum non videtur se extendere ad filios cum tanto eorum præjudicio, *Suar. Palao supra.*

QUÆR. VII. An aliquando reiterari possit Baptismus?

20. 1. Potest & debet sub conditione reiterari, quotiescunque est prudens dubium de valore, & quidem quocunque loco, à quocunque laico, etiam sine patrinis, & aliis solemnitatibus, modo hæc antecedenter adhibita fuerint; quod si valor Baptismi est moraliter certus, nequit fieri rebaptizatio, etiam sub conditione sine gravissimo sacrilegio, & si fiat absolute, incurritur irregularitas; *c. qui in caus. 1. q. 7. Senn.* Rebaptizandus adultus debet se disponere per fidem, & dolorem de peccatis actualibus: probabiliter non tenetur confiteri, quia certus est se ante Baptismum non obligari ad confessionem, & Baptismus qui supervenit, est tantum dubius.

21. 2. Infans in necessitate baptizatus ab obstetrice satis instructa, & fide digna, vel coram testibus

non potest sine peccato rebaptizari, sed solæ cæ-
 remoniæ supplendæ sunt, in infantis baptismo an-
 tecedenter omissæ. In partu tamen valde difficili,
 quia ob præcipitantiam, vel turbationem errores
 sæpissimè committi solent, Baptismum tunc col-
 latum, sub conditione repetere suadet *Agenda
 Colon. n. 31.* & exigit recta ratio.

3. Baptizati ab hæreticis, de quibus constat,
 quòd adhibere soleant debitam materiam & for-
 mam, rebaptizari non debent; quia non est pru-
 dens dubium de valore; debent tamen (idem est
 de quovis in necessitate baptizato) tunc in Eccle-
 sia suppleri ceremoniæ in infantibus omissæ; dico,
in infantibus; nam ex praxi Ecclesiæ in hæreticis
 adultis ad fidem conversis ceremoniæ non sup-
 plentur.

4. Infantes ex posititè probabiliùs sunt rebap- 22.
 tizandi, et amsi habeant schedam de Baptismo
 suscepto, nisi in ea fortè notetur Baptismus solem-
 nis, & Sacerdos baptizans, quia schedula ab ig-
 noto authore non facit moralem certitudinem de
 valore, & in tali casu ordinariè baptizat ipsa ma-
 ter, quæ fortè nunquam vidit, aut didicit bap-
 tizare, nec præ pudore alterius auxilium rogare au-
 sa fuit, aut si alius baptizavit, forsan præ turba-
 tione aliquid substantiale omisit, nec desuper exa-
 minari potest, *Plat. p. 5. num. 138. Dian. Metzg.
 disp. 24. a. 4.*

5. Si quis aliàs non scrupulosus multùm inqui- 23.
 etetur circa valorem sui Baptismi, hoc ipso rebap-
 tizari poterit; quia videtur grave dubium, & ex-
 emplis constat, ejusmodi agitato non fuisse bap-
 tizatos, *Gob. à n. 446. La Croix n. 313.*

N

6.

24. 6. Manens dubius de valore sui Baptismi debet abstinere ab aliis Sacramentis, usque dum Baptismum renovavit, ne hæc absque causa exponat periculo nullitatis; Sacerdos si velit perseverare in suo officio, debet etiam de novo suscipere Ordines saltem majores; si ante illud dubium jam plures absolverit, Missas erga stipendium legerit, ipse & pœnitentes tuti esse possunt, quia nullitas Baptismi non est certa, & in dubio præsumendum pro valore actûs, & ipsi sunt in possessione. Similiter Religiosus dubius de Baptismo debet de novo sub conditione baptizari, confirmari, ordinari; non tamen opus est renovare professionem, ut dixi *Cas. 63. n. 12.* minùs opus est novo novitiatu, quia jam satis probatus est.

25. 7. Si Parochus ex confessione obstetricis audiatur, se, & alios invalidè, aut etiam in nomine diaboli esse baptizatos; ante omnia eam inducat, ut fideliter specificet omnes taliter à se baptizatos; deinde, ut id fateatur extra confessionem, vel saltem Parocho det licentiam non baptizatos baptizandi: si metu infamiae, vel etiam extremi supplicii, eò quòd fortè sit suspecta de magia, prævideatur in manifestationem non concensura, & ipsa obligationem manifestandi probabiliter ignoret, potest dissimulari; quia monitio non erit profuturæ, sed nocituræ; deberet tamen tunc peti licentia eos saltem ignaros rebaptizandi; sic enim non erit periculum infamiae, & Baptismus valet, eò quòd quilibet fidelis censeatur habere habitualem vel virtuaalem intentionem suscipiendi Baptismum. Sed quid, si nec in hoc consentiat? & Non esse absolvendam; probabiliter tamen poterit Parochus se, & alios in confessione nominatos,

tos facere rebaptizari, saltem si id nesciant, & ex hoc confitenti, vel aliis nulla fiat suspicio, quòd Parochus utatur scientiâ confessionis; quia tunc probabiliter non frangitur sigillum. V. *Cas.* 100. num. 13.

QUÆR. VIII. Quid hîc circa varias obligationes Parochi?

R. 1. Parochus tenetur omnium baptizatorum, eorùmque parentum, & patrinatorum nomina, & cognomina cum annotatione anni, mensis, & diei in librum ad hoc specialiter deputatum inscribere, *Trid. sess. 24. de reform.* Dicit tamen *Gobat. append. 1.* Parochum non posse cogere puerperam, ut patrem manifestet, nisi jubeat Magistratus Ecclesiasticus, vel ita habeat consuetudo; rationem dat, quia mater non tenetur, imò quandoque nec licitè potest manifestare, si scilicet manifestatio causet scandalum, periculum, vel infamiam patri, qui fortè est consanguineus, maritatus, Ecclesiasticus, paratus privatim satisfacere, & sustentare prolem &c. Imò mater etiam à judice interrogata non tenebitur respondere, sed potest uti æquivocatione congruâ, si ex manifestatione sibi, vel patri immineat gravis infamia, vel damnum, nisi fortè adesset semiprobatio, vel ex aliis indiciis semiplenè constaret de patre. Si timeatur solùm levis infamia, mater Parocho patrem aperire tenebitur saltem privatim; quia ipsius officium est nomen patris notare in libro baptismali, ut constet de consanguinitate spiritali, & carnali in ordine ad contrahendum matrimonium, & ut sciatur, quis proli debeat alimenta; nominatio tamen mulieris non facit plenam fidem, ideòque Parochus non de-

bet scribere : *Natus Titio patre* ; sed : *Uti mater dicit , natus Titio patre* ; Sic nominatus , si alia indicia accedant , cogi potest ad alendam prolem , ita tamen , ut mater cogatur alere primo triennio.

27. 2. Quamvis Parochus protestetur se nolle baptizare prolem illegitimam , si tamen eam ex post baptizet , baptismus erit validus ; quia intentio baptizantis debet ferri in personam presentem , qualiscunque illa sit : quòd si Pastor absolute nollet presentem personam baptizare , nisi esset legitima , peccaret graviter , & baptismus esset nullus , vel dubius , si conditio sit incerta.
28. 3. Baptismus solemnus debet fieri in Ecclesia , *cap. cum un. de bapt.* baptizare enim extrà eam est mortale , *Navar. Manual. c. 22. n. 7.* nisi excuset necessitas , v. g. obstetrix dicit infantem sine periculo ad Ecclesiam deferri non posse ; vel permittat privilegium , quale habent Principes , eorumque nepotes , & pronepotes , & juxta *Gobat.* omnes habentes jurisdictionem temporalem : attendenda tamen est consuetudo , quæ sæpè permittit , infantes Nobilium baptizari in sacello domestico.
29. 4. Si mulier sentiens in via dolores partûs à te prætereunte petat obstetricem manum , si opera tua pro vitâ matris , aut pro vita , vel baptismo infantis est necessaria , & etiam profutura , teneris ex charitate , etiamsi sis Sacerdos , vel Religiosus ; si verò timeas , ne opera tua ob incertiam fortè plus sit nocitura , quàm profutura , vel tempus permittat advocare mulierem , non teneris per te ipsum juvare.

5. Parochus nunquam differat Baptismum ; 30.
 sub Missâ audiens periclitari infantem, relictâ tantisper casulâ etiam post consecrationem currat ad infantem, & ex post Missam compleat ; meminerit se incurrere suspensionem, si suâ cunctatione fiat, ut quis sine Baptismo discedat. *c. quicumque dist. 4. de consecrat.*

6. Obstetricem non toleret, nisi Catholicam, 31.
 & approbatam, ac circa substantialia probè instructam, moneâtque, ut non baptizet, nisi in magna necessitate, ut adhibeat testes, ut procuret pueros maturè ferri ad Ecclesiam, ut moriente in partu matre curet ejus os manere apertum, inferendo aliquid intra dentes, ut sic infans vivere possit, & baptizari.

7 Moneat frequenter matres & nutrices, ne infantulos noctu secum in lecto habeant, aut saltem ita accommodent, ut non sit periculum suffocationis. *Agenda Col. agit pag. 294. de obstetricibus*

QUÆR. IX. Quid circa ritus, & patrilinos ?

R. 1. Ritus Baptismi consistunt in adhibitione 32.
 aquæ benedictæ, abrenuntiatione Sathanæ, signo crucis in fronte & pectore, exorcismis cum exsufflatione, unctioe chrisimatis in vertice baptizati : certum est, esse mortale has omnes, vel unam notabilem, v.g. unctioem chrisimatis extra necessitatem omittere, colligitur *ex Trid. sess. 7. c. 13. de Sacram. ceremoniæ ex causa omisæ debent ex post in Ecclesia suppleri.*

R. 2. Circa patrilinos tenenda sunt seqq. 1. 33.
 Patrilini dicuntur, qui infantem levant è fonte ; adhibentur in solo Baptismo solemnî, & ordinariè sunt unus & una ; sufficit tamen unus, vel una *Trid. Sess. 24. de reform. cap. 2. Adhibere ultra*

duos, vel duos ejusdem sexûs, vel omninò nullum, juxta communem est mortale. *Plar. hic nu. 145. La Croix lib. 6, part. 1. nu. 348. & 350.* & alii contra *Possev.* qui dicit esse veniale tantùm, nullum adhibere patrinum, si parentes velint ipsimet instruere prolem; item contra *Sanch. de matr. lib. 7. disp. 57. n. 6.* probabiliter dicentem, esse tantùm veniale, adhibere plures, quàm duos, vel duos ejusdem sexûs; eò quod antiqui Canonnes, quibus Tridentinum inhæret, non obligârunt sub gravi.

2. Officium Parochi est, monere patrinos de obligatione instruendi infantes in defectu parentum, item de cognatione spirituali, quam contrahunt, & orto inde impedimento matrimonii, de quo *V. Cas. 107. num. 12.* Intercedit autem hæc cognatio spiritualis inter patrinos, baptizatum & parentes baptizati, item inter baptizantem, baptizatum, & parentes ejus, non tamen inter patrinum & matrinam, quòd si patrini à parentibus non sint designati, nec in eorum defectu à Parocho, cognationem spirituales non contrahunt; quia de designatis tantùm loquitur Tridentinum. Si plures patrini à parentibus sint designati, aut se spontè ingerant, Pastoris erit unum & unam signo aliquo externo designare, quibus solis dein trader infantem, & velut patrinos inscribet; reliquos potest addere ut testes.

34. 3. In Baptismo non solemnibus solus baptizans contrahit cognationem spirituales, non verò patrini; quia baptizans contrahit cognationem spirituales ratione Sacramenti, quod æquè valet in necessitate, quàm extrà; patrini autem contrahunt ratione cæremoniarum, quæ prò baptismo

solem-

solemni tantum sunt instituta. Baptizans propriam prolem in necessitate, impeditur à matrimonio contrahendo, non ab usu contracti; quia id nullibi est statutum, & statutum siquod fuit, est revocatum *per c. si vir de cognat. Spirit.* Nec semper verum est, quidquid dirimit matrimonium contrahendum, etiam impedit usum contracti; nisi quando jura id statuunt. *Consonat Agenda Colon. num. 12.*

4. A munere patrinorum excluduntur septen- 35.
nominiores, non baptizati, criminosi, ac publicè infames, hæretici, gentiles, &c. Admittere sinè gravi causâ gentilem, vel hæreticum est mortale; licitum tamen est Catholico esse patrinum infantis hæretici; quia hoc est spondere, quòd infantem in defectu parentum velit instruere in verâ fide; item prohibentur Monachi sive Religiosi esse patrini, *per c. placuit & c. non licet.* Monachos tamen excusari ex levissimâ causâ dicit *Senn.*

5. Non est quidem præceptum, ut infanti im- 36.
ponatur nomen alicujus Sancti, est tamen omninò conveniens, nec facilè admitti debet nomen ethnicum, *Catech. Rom. de Bapt.*

c. 14. num. 3.

C A S U S X C.

De Sacramento Confirmationis.

Canutus Episcopus : 1. Plures confirmat in puero oleo non benedicto, per se, & simplices Sacerdotes, in pectore aut in fronte, absque formâ Crucis, infirmos per bacillum in chrismate veteri. 2. Confirmat electus, nondum consecratus hereticus, &c. 3. Rarò confirmat, unde subdii Confirmationem negligunt, vel in peccato suscipiunt, vel eâ non susceptâ recipiunt sacros Ordines. 4. Confirmat infantes, amentes. 5. Non subditos in alienâ Diœcesi. 6. Patrinos non adhibet, vel adhibet plures, inter quos sunt non confirmati, Religiosi, aut heretici, &c.

1. Resolutio constabit ex seqq. **1.** Confirmatio Metaphysicè est Sacramentum spiritualiter corroborans ad fidem in quâcunque circumstantiâ fortiter propugnandam; Physicè est Unctio Chrismatis in fronte baptizati, facta ab Episcopo, vel de licentiâ Papæ, à Sacerdote, sub hâc verborum formâ : *Signo te signo Crucis, & confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, &c.* Conc. Florent. & Trid. sess. 7 c. 1. de confir.

2. Materia ejus remota est Chrisma seu Oleum mixtum balsamo, ab Episcopo benedictum; utens oleo puro, seu oleo infirmorum, peccat mortaliter; quia Sacramentum exponit periculo nullitatis; balsamum enim & benedictio Episcopi probabilis sunt de essentiâ confirmationis; quia *Florent.* illa principaliter requirit;

&

& quamvis simplex Sacerdos ex dispensatione solius Papæ (non verò Episcopi) possit confirmare, ut decrevit *Florent.* non tamen benedicere chrisma, quamvis hoc in se sit quid minus, ut habet communior contra *Sot. Cajet. Amic.* Ratio est praxis & traditio Ecclesiæ. Materia proxima est unctio, quæ essentialiter fieri debet in fronte in formâ crucis, & per manum ministri, non autem per instrumentum, *Florent. & S. Tho. hic a. 9.* Uti chrismate prioris anni est mortale, attamen valet Confirmatio, *c. si quis dist. 4. de confir. Palao p. 9.*

3. Minister ordinarius est Episcopus, qui si consecratus sit, validè confirmat, etiam si sit excommunicatus, non toleratus aut publicus hæreticus, *Suar. Barbof. alleg. 30. nu. 2.* quamvis peccet mortaliter indignè, & contra præceptum Ecclesiæ conferendo Sacramentum. Ratio est, quòd confirmare sit actus Ordinis, non jurisdictionis; Episcopus autem non toleratus, vel hæreticus, quamvis privetur jurisdictione, manet tamen validè ordinatus.

4. Episcopus ex præcepto *Trid. l. c.* tenetur hoc Sacramentum suis conferre, quoties opus fuerit, Parochis quoque ex officio incumbit, suos Parochianos sedulò monere, ne hoc Sacramentum nimium differant, vel omninò suscipere negligant; etsi fideles probabilius non obligentur ad illud suscipiendum, *S. Tho. art. 8. ad 4.* eò quòd de hoc non extet præceptum; debent tamen tam Episcopus conferens, quàm suscipientes esse in statu gratiæ, quia est Sacramentum vivorum, & sancta sanctè, id est, dignè tractanda sunt; iteratò conferre, vel scienter recipere Confirmationem est mortale, quia Sacramentum hoc

est irreiterabile ; econtrà Ordines suscipere, vel scienter conferre ante Confirmationem, videtur tantùm veniale. Nec obstat, quòd Trid. *Seff. 23. can. 4. de reform.* dicat : *Primâ Tonsurâ non initientur, nisi Sacramentum Confirmationis susceperint.* Nam hæc verba non satis probant obligationem gravem, sed potiùs significant consiliùm, majorem congruentiam, & utilitatem.

4. 5. *Meratius* dicit, esse mortale, Confirmationem dare infantibus aut perpetuò amentibus, quia est contra Ecclesiæ consuetudinem graviter obligantem, sicut ex eâdem causâ mortale est dare eisdem Eucharistiam : sed mitiùs de Confirmatione loquuntur *Coning, Suar. d. 35. s. 2. Granado tr. 2. d. 2. num. 4.* quia non convenit eos privare gratiâ hujus Sacramenti ; per accidens est, quòd non valeant pugnare pro fide, nec satis constat de Ecclesiæ consuetudine graviter obligante : de Eucharistia est alia ratio ob periculum irreverentiæ.

5. 6. Quamvis Episcopus plerumque confirmare possit quoscunque fideles ad se venientes etiam alterius Diœcesis, quia ex praxi Ecclesiæ habet tacitam licentiam ab aliis Episcopis ; tamen non potest in alienâ Diœcesi etiam circa suos exercere Pontificalia, id est, ordinare, chrisma conficere, benedicere virgines, Ecclesias, & Altaria consecrare, &c. quia ad hoc requiritur specialis licentia Episcopi loci. *Trid. seff. 6. c. 5. de refor.*

6. 7. Effectus hujus Sacramenti est gratia sanctificans ; & gratiæ actuales seu auxilia specialia ad tuendam fortiter fidem, & ad superandas tentationes contra eam occurrentes ; item character indelebilis in animâ, quâ confirmatus designatur miles Christi.

8. Adhiberi debet patrinus Catholicus, & 7. confirmatus: adhibere infidelem vel non confirmatum, juxta plures est mortale, neque tales cognationem contrahunt, *Castropalaop. 10.* Debet autem esse unus, vel una, distinctus à patrino Baptismi, *c. non plures c. in catechis. dist. 4. de Confir.* Hoc ultimum tamen dicit Gob, contrariâ Ecclesiæ consuetudine esse abrogatum: congruum est, ut mas sit patrinus maris, fœmina fœminæ, & ita habet usus Ecclesiæ, & Pontificale Roman. In magno concursu, ubi facilè patrinus haberi non potest, Confirmatio potest fieri sine patrino, vel unus potest esse plurium patrinus; monachus non potest esse patrinus, nisi confirmandus sit religiosus, *c. non licet c. monachi dist. 4. de Confir.* quod tamen non satis constat esse præcepti. De cætero patrinus contrahit cognationem spiritualement cum confirmato, & ejus parentibus, quæ cognatio dirimit Matrimum contrahendum, ut dicam

Cas. 107. an. 12.

CA-